

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

Факультет соціально-психологічний

Кафедра соціальних технологій

**СОЦІАЛЬНА МОТИВАЦІЯ ДО ПРОХОДЖЕННЯ СТРОКОВОЇ
СЛУЖБИ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ**

Кваліфікаційна робота
здобувача вищої освіти
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 231 Соціальна робота

62 групи
Назарук Анна Миколаївна

Науковий керівник:
Кандидат наук, доцент
кафедри соціальних технологій

Залібовська-Ільніцька Зоя Володимирівна

Рекомендована до захисту
рішенням кафедри соціальних технологій

Протокол № 5 від «25» жовтня 2018 р.

Зав. кафедри _____ Коляденко С.М.
підпис

Житомир – 2018

Дата захисту

22 грудня 2018

Результат захисту

за національною шкалою	кількість балів за 100 бальною шкалою	ECTS

Голова ДЕК

Саух Ірина Василівна - доктор економічних наук, професор кафедри економіки, менеджменту і маркетингу

_____
(підпис)

Члени ДЕК

Сейко Наталія Андріївна –доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальних технологій

_____
(підпис)

Коляденко Світлана Миколаївна –кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальних технологій

_____
(підпис)

Павлик Надія Павлівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальних технологій

_____
(підпис)

Секретар ДЕК

Шмиглюк Оксана Геннадіївна – асистент кафедри психології розвитку та консультування

_____
(підпис)

Зміст

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ ДО ПРОХОДЖЕННЯ СТРОКОВОЇ СЛУЖБИ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ.....	8
1.1. Визначення та аналіз базових понять: «соціальна мотивація», «строкова служба», «Збройні сили України».....	8
1.2. Строкова служба в Збройних силах України в сучасних умовах.....	26
1.3. Соціальна мотивація як стимулювання до проходження строкової служби в збройних силах України.....	41
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ.....	61
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ ДО ПРОХОДЖЕННЯ СТРОКОВОЇ СЛУЖБИ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ.....	64
2.1. Програма емпіричного дослідження соціальної мотивації до проходження строкової служби в збройних силах України.....	64
2.2. Аналіз дослідження соціальної мотивації до проходження строкової служби в Збройних силах України.....	71
2.3. Методичні рекомендації фахівцям соціальної сфери щодо формування соціальної мотивації до проходження строкової служби в Збройних силах України.....	91
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ.....	107
ВИСНОВКИ.....	108
ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА.....	111
ДОДАТКИ.....	120

ВСТУП

Збройні сили України є важливим елементом в загальній структурі суспільства. Їх місія полягає в задоволенні соціальної потреби суспільства у військовому захисті. Цим обумовлена необхідність військової праці як суспільно-значущої та соціально необхідної діяльності певної частини дорослого населення. У політико-економічному та соціальному сенсі військова праця означає таку форму суспільного устрою праці та відносин між людьми, за якої частина суспільства, зайнята у збройних силах, використовує військову техніку і своєю діяльністю здійснює військово-політичну послугу, яка має специфічний кінцевий результат у вигляді збереження миру в державі, територіальної цілісності та незалежності країни.

Збройні сили України — це складний соціальний організм, який є невід'ємною частиною сучасного суспільства. Його розвиток і стан завжди обумовлені тенденціями розвитку самого суспільства. Проте незалежно від історичних умов і соціально-економічних тенденцій розвитку для Збройних Сил України головним завданням завжди був та залишається збройний захист кордонів Батьківщини.

Як відомо, характер і напрями розвитку будь-якого суспільства зазвичай є певною сукупністю, системою цінностей, на які воно орієнтується й прагне зробити своїм надбанням. У цій системі, як і в усіх інших, є основні, провідні цінності, які об'єднують суспільство, та виступають у ролі спонукальних мотивів, які забезпечують єдність, стабільність і розвиток .

Сучасна ситуація в Україні, спричинена збройним конфліктом на території сходу, зумовила підвищений інтерес до проблеми соціально-психологічної готовності призовників до проходження військової служби як одного з найважливіших факторів успішної військової діяльності. Оскільки військова служба, на відміну від інших видів соціальної діяльності, характеризується високою динамічністю: швидким темпом, великими фізичними і психічними навантаженнями, швидкими переходами з одного виду діяльності на інший, а також чіткою організацією, суворою дисципліною (на основі вимог військових статутів, наказів тощо).

Формування у молодого покоління мотивації до певного виду діяльності характеризується зниженням інтересу у зв'язку з дією сильніших факторів й недостатньою кількістю заходів з впливу на формування позитивної мотивації до військової служби. Зокрема і популяризації Збройних Сил України серед даної категорії з врахуванням сучасної політичної ситуації.

Мотивація як феномен має витоки із психології, яку ґрунтовно вивчали як вітчизняні, так і зарубіжні науковці (Б. Ананьєв, О. Леонт'єв, С. Рубінштейн та ін.). Але сьогодні досить багато уваги науковцями звертається на процес формування соціальної мотивації (мотивування). Зокрема цими питаннями активно займаються соціологи та педагоги .

Незважаючи на велику кількість напрацювань у мотиваційній сфері перебіг часу постійно вносить корективи формування мотивації особистості до певного виду діяльності. Особливо це стосується сфери службової діяльності майбутніх українських військових.

Поведінка особистості в кожному конкретному випадку має свої причини. Те, що спонукає особистість діяти саме так, а не інакше, являє собою мотивацію її діяльності. Саме тому серед основних питань набуває пріоритету проблема мотивації серед молоді, фактори, шляхи і способи управління мотивами. Так як мотивація передбачає те, що нею може керувати не лише сама особистість, а й різноманітні соціальні інститути, референтні особи, колектив, у якому діє індивід.

Мотивація до військової служби – складне явище, яке включає цілий ряд різноманітних соціальних і соціально-психологічних обставин і, в свою чергу, визначає весь комплекс як позитивних, так і негативних чинників подальшого проходження військової служби.

До цього часу не проведено глибокого комплексного вивчення мотиваційної готовності молоді до служби як складного особистісного утворення, не здійснено системного аналізу складових компонентів мотивації. Формування цих компонентів залежно від вікових, індивідуальних особливостей молоді та соціального середовища, в якому знаходиться особистість.

Нинішня ситуація у сфері дослідження соціальної мотивації юнаків до служби в Збройних Силах України в цілому характеризується невеликою кількістю напрацювань. Серед науковців, які намагалися дослідити дану тему, можна назвати: Ю. А. Калагін, Р. А. Лайшев, В. І. Мудрік, В. М. Дем'янишин.

Серед основних питань набуває пріоритету проблема мотивації серед молоді. Саме тому нами було обрано тему дослідження: «Соціальна мотивація до проходження строкової служби в Збройних силах України»

Об'єкт: Соціальна мотивація

Предмет: Формування соціальної мотивації до проходження строкової служби в збройних силах України

Мета: Теоретично обґрунтувати соціальну мотивацію до проходження строкової служби в збройних силах України

Завдання:

1. Проаналізувати базові поняття теми: «соціальна мотивація», «строкова служба», «збройні сили України»
2. Дослідити чинники впливу на формування в молоді соціальної мотивації до проходження строкової служби в збройних силах України
3. Розробити методичні рекомендації фахівцям соціальної сфери щодо формування соціальної мотивації до проходження строкової служби в збройних силах України

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань використано такі методи наукового дослідження: теоретичний аналіз наукових джерел, синтез, узагальнення, порівняння, конкретизація.

Структура дослідження: магістерська робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до розділів – теоретичного та практичного, загальних висновків, списку використаних літературних джерел (78 джерел, з яких 6 іноземною мовою), додатків (6). Загальний обсяг роботи вміщений 141 сторінках тексту. Робота містить в собі 20 авторських рисунків та 8 таблиць.

Апробація результатів дослідження представлена в наукових збірниках:

1. Назарук А. Мотивація молоді до служби в Збройних силах: соціальний аспект // Актуальні проблеми соціальної сфери : [збірник статей учнів,

студентів і викладачів за результатами конкурсних і кваліфікаційних досліджень / за заг. ред. Н.П. Павлик]. – Житомир : Вид-во Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2018. – Вид. 8. – 96 с. – С.15-16.

2. А. Nazaruk The formation of social motivation of young people to serve in the armed forces // Іншомовна компетентність – платформа професійного розвитку в XXI столітті : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної студентської конференції для студентів немовних спеціальностей: 18 квітня 2018 р. / за заг. ред. Н.М Андрійчук. – Житомир: Видавництво ФО-П Левковець Н.М., 2018. – 196 с. – С. 116-117.

ВИСНОВКИ

У ході роботи нами було здійснено аналіз літературних джерел, проведено дослідження та розроблено методичні рекомендації фахівцям соціальної сфери відповідно до поставлених завдань

1. Відповідно до першого завдання нами було здійснено аналіз основних понять теми: «соціальна мотивація», «строкова служба», «збройні сили України». Проаналізувавши наукові підходи до терміну «соціальна мотивація» ми дійшли висновку, що це в першу чергу потреба людини в спілкуванні з іншими людьми та їх прийняття, це внутрішнє спонукання до активності і діяльності особистості або соціальної групи, що викликається їх потребами і визначає спрямованість цієї активності і діяльності.

Соціальна мотивація – це стимул чи сукупність стимулів, що виникають внаслідок соціокультурного впливу, який ініціює поведінку людини до досягнення певної мети. Соціальна мотивація передбачає досягнення суспільного схвалення професійних досягнень та задіяних при цьому індивідуальних якостей індивіда. Соціальна мотивація може позитивною або негативною (заснованою на осудженнях певних негативних якостей).

Строкова служба в Збройних Силах України є одним із видів військової служби. Військова служба — державна служба особливого характеру, яка полягає в професійній діяльності придатних до неї за станом здоров'я та віком громадян України, пов'язаній із захистом своєї Батьківщини, її державних кордонів.

Строкова служба в Збройних Силах України – це важливий вид діяльності, і один із способів комплектування Збройних сил. Строкова служба передбачає певний встановлений Законом термін її проходження 12 чи 18 місяців.

Порядок організації підготовки та проведення призову громадян України на строкову військову службу визначається Законом України «Про військовий обов'язок і військову службу» та нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України.

Збройні Сили України — військове формування, на яке відповідно до Конституції України покладаються завдання з оборони України, захист її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності. Збройні сили є одним з найважливіших елементів політичної системи суспільства і держави. Їх призначення — захист національних інтересів, територіальної цілісності, недоторканності кордонів держави. Збройні сили України забезпечують стримування збройної агресії проти України та відсіч їй, охорону повітряного простору держави та підводного простору у межах територіального моря України а також беруть участь у заходах, спрямованих на боротьбу з тероризмом.

2. Відповідно до другого завдання нами було проведено дослідження, яке допомогло визначити чинники, які впливають на мотивацію.

За результатами дослідження можна сказати, що основними чинниками, які впливають на мотивацію є такі: зовнішній примус і уникнення покарання, чинник обов'язку і відповідальності, а також пізнавальний чинник, що вказує на те, що так думати людей змушують скоріше обставини, почуття обов'язку ніж власні переконання. Також можна вказати і брак інформації молоді про сучасне становище військової сфери.

Результати опитувальника вказують на те, що загальне ставлення молоді до даної ситуації скоріше негативне, лише малий відсоток людей виявляє бажання до проходження строкової служби, або й побудування кар'єри. Молодь бачить більше недоліків в цій сфері (недостатнє фінансування, незабезпечення необхідними речами, недостатня кількість техніки та озброєння, після проходження строкової служби можуть відправити в зону АТО, обкрадання армії, це небезпечно і важко, відсутність порядку, явище «дідівщини» тощо), а ніж переваг і говорять про те, що мотиви до служби скоріше негативні. З цього можна сказати, що війна на території сходу виступає потужним демотиватором.

Щодо рівня мотивації, то варто зазначити, що 37,5% мають високий рівень мотивації, 30% мають середній рівень та 32,5% мають низький рівень проте варто зазначити, що частіше високий рівень мотивації зустрічається у дівчат (50%), що може бути свідченням того, що вони давали ідеалізовані соціальнобажані відповіді.

Отже, за результатами проведеного нами дослідження можна сказати, що гіпотезу підтверджено.

3. Відповідно до третього завдання нами розроблено методичні рекомендації фахівцям соціальної сфери. Дотримання даних рекомендацій в професійній діяльності дозволить вдосконалити навчально-виховний процес в напрямку військово-патріотичного виховання. Це дозволить покращити ставлення молоді до військової служби, виховати вірного своїй державі громадянина, захисника, патріотично налаштовану особистість та сприятиме формуванню та підвищенню позитивної соціальної мотивації до проходження строкової служби в Збройних Силах України.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Авчиренко Л. К. Управление персоналом организации. / Л. К. Авчиренко. – М., 2001. – 357с.
2. Абалкин Л. И. Проблемы повышения производительности труда. / Л. И. Албакин. – М. 2003. – 500 с.
3. Александров В. М. Правове регулювання підготовки громадян України до військової служби / В. М. Александров // Державне будівництво та місцеве самоврядування. Вип. 19.— X. : Право, 2010. - С. 109-115.
4. Алексеєнко Т. Ф. Мотивація соціальної поведінки та механізми її формування / Т. Ф.Алексеєнко // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – Луганськ : ЛНУ ім. Тараса Шевченка, 2011. – № 4
5. Амосова Е.Н., Михайлець Н.Е., Бойчак М.П. Состояние здоровья подростков и некоторые медицинские проблемы комплектования Вооруженных Сил Украины / Е. Н. Амосова, Н. Е. Михайлець, М. П. Бойчак // Лікарська справа. – 1995. – № 7. – С. 7 – 8.
6. Арефьев С. М., Ращупкин А. А. Готовность к военной службе как фактор кадрового обновления вооруженных сил. / С. М. Арефьев, А. А Ращупкин – Ростов-на-Дону: Южный федеральный университет // ВЕСТНИК ЮРГТУ (НПИ). 2013. № 4.
7. Афанасьев А. О. Психологічні основи становлення військово-професійної відповідальності у курсантів НАПВУ 2000 р. НАПВУ: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 20.02.02 «Військова педагогіка та психологія» / А. О. Афанасьєв. – Хмельницький : Національна академія Прикордонних військ ім. Б. Хмельницького, 2000. – 19 с.
8. Баранцева С. М. Нематеріальна мотивація персоналу підприємства / С. М. Баранцева, В. В. Моспан, О. С. Зікєєва // Збірник наукових праць : [Гол. ред. Комарницький І. М.] ; Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут. – Хмельницький : Вид. «Аспект». – 2011. – № 2. – С. 26–31.
9. Бойчевский А. В. Формирование ценностно-мотивационных компонентов педагогической деятельности / А. В. Бойчевский // Проблемы подготовки молодежи к педагогическому труду. – Курган, 1996. – С. 60-61.

10. Будник С. М. Формування професійної готовності офіцерів-прикордонників до творчого вирішення завдань управлінської діяльності : дис. ... кандидата психол. наук : 19.00.07 / Сергій Михайлович Будник. – Хмельницький, 2006. – 227 с.
11. Вернадський А. А. Механізм мотивації персоналу. / А. А. Вернадський. – К., 2000. – 410 с.
12. Генкин Б. М. Основы управления персоналом: Учебник для вузов / Под ред. Б. М. Генкина. – М. : Высшая школа, 2002. – 310 с.
13. Грачев М. В. Управление трудом. / В. М. Грачев – М. : Наука, 2001. – 276 с.
14. Данилов В. В. Особливості формування іміджу Збройних Сил України – Проблеми державотворення / В. В. Данилов. // Політичний менеджмент №5. – 2009.
15. Дем'янишин В. М. Модель професійної орієнтації школярів на військову службу за контрактом у системі і військово-патріотичного виховання та результати її експериментальної перевірки. / В. М. Дем'янишин // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогіка. – Х., 2017. – 18с.
16. Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу» від 25.03.1992 №2233-ХІІ (Редакція від 04.11.2018, підстава - 2581-VІІІ). [Електронний ресурс]. / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12>
17. Закон України «Про Збройні Сили України» від 06.12.1991 № 1934-ХІІ (Редакція від 04.11.2018, підстава – 2581-VІІІ). [Електронний ресурс]. / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12>
18. Закон України «Про мобілізаційну підготовку і мобілізацію» від 21.10.93 N 3544-ХІІ (Редакція від 04.11.2018, підстава – 2581-VІІІ). [Електронний ресурс]. / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12>

19. Закон України «Про оборону України» від 06.12.1991№ 1933-ХІІ (Редакція від 04.11.2018, підстава – 2581-VIII). [Електронний ресурс]. / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12>
20. Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20.12.91№ 2012-ХІІ (Редакція від 13.10.2018, підстава – 2522-VIII). [Електронний ресурс]. / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12>
21. Занюк С. С. Психологія мотивації : навч. посібник / С. С. Занюк. – К. : Либідь, 2002. – 304 с.
22. Зюкин, А. В. Психолого-педагогические условия, необходимые для подготовки сотрудников ОВД к работе с молодежью / А.В. Зюкин, Р.А. Лайшев // Ученые записки университета имени П.Ф. Лесгафта. – 2012. – № 11 (93). – С. 32-35.
23. Івашковський В. В. Допризовна підготовка юнаків на сучасному етапі розбудови України / В. В. Івашковський // Матеріали ІІІ Обласної науково-практичної конференції з допризовної підготовки. – К. : ЦТДЮК, 1994. – С. 13–16.
24. Іщенко Д. В. Мотиваційні аспекти навчальної діяльності старшокласників з формування готовності до військової служби за контрактом [Електронний ресурс] / Д. В. Іщенко, В. І. Мірошніченко // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. – 2013. – Вип. 3. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2013_3_8
25. Калагін Ю. А. Військова служба за контрактом (соціальний вимір) / Ю. А. Калагін // Вікрита дослідницька концепція. – Харків: Видавничий центр Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – 2008. – С.12.
26. Ключникова, Н. Н. Психолого-педагогическая технология формирования ценностных ориентаций в процессе профессионального развития студентов технического вуза / Н. Н. Ключникова // Ученые записки университета имени П. Ф. Лесгафта. – 2008. – № 8 (42). – С. 48-53.

27. Колот А. М. Мотивація персоналу : підручник. / А. М. Колот – К. : КНЕУ, 2006. – 340 с.
28. Конева Л. В., Глушенко В. А. Значение оценки физического развития детей в профилактике нарушений рефракции и аккомодации. / Л. В. Конева, В. А. Глушенко // Тези доп. наук. – практ. конф. «Медико-соціальні аспекти стану здоров'я дітей та підлітків». – Х., 1998. – С. 39.
29. Концева В. В. Мотивація та стимулювання в сучасних умовах / В. В. Концева, Г. М. Рижанкова // Управління проектами, системний аналіз і логістика. Технічна серія. - 2011. - Вип. 8. - С. 320-323. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Upsal_2011_8_87.
30. Корзун А. Сучасні підходи до формування мотивації трудової поведінки персоналу / А. Корзун, А. Недей, А. Холодницька // Проблеми і перспективи економіки та управління. - 2016. - № 2. - С. 91-96. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prreu_2016_2_14
31. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III (Редакція від 10.11.2018, підстава - 2599-VIII). [Електронний ресурс]. / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
32. Лайшев Р. А. Социальные основы формирования у молодежи ориентации на военную службу. / Р. А. Лайшев // Государственное бюджетное образовательное учреждение Центр Образования Самбо-70 (ГБОУ ЦО Самбо-70). – Москва Ученые записки университета имени П. Ф. Лесгафта, №12 (94). – 2012.
33. Леонтьев А. Н. Потребности, мотивы, эмоции. / А. Н. Леонтьев – М.: Наука, 2001. – 234 с.
34. Лиманець О. А. Духовний стан збройних сил України: проблеми та шляхи вирішення. / О. А. Лиманець // Житомирський державний університет імені Івана Франка. – 2006.
35. Лодатко Є. О. Педагогічні моделі, педагогічне моделювання і педагогічні вимірювання : that is that? / Є. О. Лодатко // Вища освіта України № 3 : теорет. Та наук.-метод. часопис. Дод. 1. Темат. вип. Педагогіка вищої школи:

- методологія, теорія, технологія. Т. 1 / Ін-т вищ. освіти АПН України, 2011. – Т. 1. – С. 339–344.
36. Ломадзе И. Г. Социальная мотивация и мотивация внутренних побуждений как фактор эффективного мотивационного механизма предприятия / И. Г. Ломадзе // Молодой ученый. — 2016. — №9. — С. 635-637. — Режим доступа : <https://moluch.ru/archive/113/28874>
37. Маскон І. В. Управління компанією / І. В. Маскон – К., 2000. – 570 с.
38. Матрусова Т. Н. Япония : материальное стимулирование в фирмах / Т. Н. Матрусова – М.: Наука, 2002. – 78 с.
39. Медвідь М. М. Комплектування силових структур України військовослужбовцями за контрактом шляхом залучення офіцера до навчально-виховного процесу середньої школи / М. М. Медвідь // Вестник Нац. техн. ун-та "ХПИ" : сб. науч. тр. Темат. вып. : Технический прогресс и эффективность производства. – Х. : НТУ "ХПИ", 2009. – № 6. – С. 61-69.
40. Митрофанов І. І. Окремі аспекти реалізації кримінальної відповідальності за ухилення від призову на військову службу / І. І. Митрофанов // Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. - 2015. - Вип. 2. - С. 187-193. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkdpu_2015_2_32
41. Мойсенюк Н. Є. Педагогіка : навч. посібник / Н. Є. Мойсенюк. 3-є вид., доп. – К., 2001. – С. 420.
42. Мудрік, В. І. *Формування готовності старшокласників до військової служби* / В. І. Мудрік // Сучасний виховний процес: сутність та інноваційний потенціал Матеріали звітної науково-практичної конференції, 4 . НАІР, м. Івано-Франківськ, Україна, 2014. – С. 188-191.
43. Мудрік В. І. Формування мотивації молоді до військової служби у різних країнах / В. І. Мудрік // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді. - 2014. - Вип. 18(2). - С. 24-32. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tmpvd_2014_18%282%29__5.
44. Остапенко О. Сучасний стан військово-патріотичного виховання школярів загальноосвітніх навчальних закладів (на прикладі хортингу) / О.

- Остапенко // Теорія і методика хортингу. - 2015. - Вип. 4. - С. 35-41. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tmh_2015_4_6
45. Педагогічний словник / [за ред. М. Д. Ярмаченка]. – К. : Пед. думка, 2001. – 516 с.
46. Поварниціна Л. А. Исследование связи ценностных ориентаций с выбором профессии у студентов педвузов / Л. А. Поварниціна // Тез. докл. науч. конф. «Трудовая активность молодежи и факторы ее повышения». – Курган : Изд-во Курганского гос. пед. ин-та, 1984. – С. 49-51.
47. Политическая имиджелогия / Под ред. А. А. Деркача, Е. Б. Перельгиной и др. – М., 2006. - С. 400.
48. Полозов А. А. Типы мотивов. [Електронний ресурс] / Полозов А. А. – Режим доступу: <http://www.pozov.nemi-ekb.ru>
49. Полюк В. С. Формування мотивації у процесі професійної підготовки персоналу прикордонного відомства / В. С. Полюк // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету "Україна". - 2012. - № 6. - С. 127-130. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpkhist_2012_6_32
50. Попроцький О. П. Мотивація як функція стратегічного державного управління / О. П. Попроцький // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія : Управління. - 2013. - Вип. 4. - С. 157-164. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvamu_upravl_2013_4_22
51. Про затвердження Інструкції про порядок оцінки морально-психологічного стану особового складу в Збройних Силах України : наказ Міністерства Оборони України (№ 33 від 21/04/2013). [Електронний ресурс]. / Офіційний веб-сайт Міністерства оборони України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0915-13>
52. Про Концепцію національно-патріотичного виховання молоді : наказ Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерства оборони України, Міністерство культури і туризму, Міністерства освіти і науки (№ 3754/981/538/49 від 27.10.09 р.) [Електронний ресурс]. / Офіційний веб-сайт

- Міністерства освіти України. – Режим доступу:
<http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0641729-15>
53. Прохоренко М. М. Правове регулювання господарської діяльності у Збройних Силах України: стан та перспективи / М. М. Прохоренко // Бюлетень Міністерства юстиції України. - 2015. - № 4. - С. 81-88. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bmjju_2015_4_21
54. Пугачов В. П. Управління персоналом / В. П. Пугачов – К., 2001 – 400с.
55. Прудников Л. А. Политические технологии как фактор формирования имиджа Вооруженных сил Российской федерации: Автореф. дис. ... канд. полит. наук. / Л. А. Прудников – М., 2004. – 10 с.
56. Савчин М. В. Вікова психологія / М. В Савчин, Н. П Василенко. – К. : Академвидав, 2005 . – 360 с.
57. Санжаревский И. И. Профессиональная готовность военного летчика и ее формирование в авиационном училище в современных условиях (социологический анализ) : дис. ... канд. социол. наук / И. И. Санжаревский. – М., 1995. – 184 с.
58. Серебрянников В. В. Имидж армии: методологические аспекты / В. В. Серебрянников // Армия и общество. – 2005. – № 7 – С. 33 - 43.
59. Сірій А. В. Мотивації військово-професійної діяльності військовослужбовців за контрактом, її психологічна структура та методика дослідження / А. В. Сірій // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки. – 2015. – Вип. 2. – С. 39-43. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_vsn_2015_2_12
60. Смирнов Б. А. Психология деятельности в экстремальных ситуациях / Б. А. Смирнов, Е. В. Долгополова. – Гуманитарный центр, 2007. – 276 с.
61. Социальная мотивация личности / Физическое Я и мотивация аффилиации [Электронный ресурс]. – Режим доступу : https://studwood.ru/1996354/psihologiya/fizicheskoe_ya_i_motivatsiya_affiliatsii/sotsialnaya_motivatsiya_lichnosti#76
62. Социальная мотивация персонала / Мотивация персонала [Электронный ресурс]. – Режим доступу : <http://z-motiv.ru/sotsialnaya-motivatsiya-personala/>

63. Сошкин, П. А. Педагогические условия, необходимые для повышения эффективности формирования ценностных ориентаций у офицерского состава к педагогической деятельности в военно-учебных заведениях / П. А. Сошкин // Ученые записки университета имени П. Ф. Лесгафта. – 2012. – № 4 (86). – С. 146-148.
64. Сошкин, П. А. Факторы, определяющие ценностные ориентации офицеров к педагогической деятельности в военно-учебных заведениях / П. А. Сошкин // Ученые записки университета имени П. Ф. Лесгафта. – 2012. – № 5 (87). – С. 127-130.
65. Томчук М.І. Психодіагностика готовності учнів до військової служби. / М. І. Томчук – Вінниця: ВДПУ, 1992. -57с, 36
66. Торбін В.Ф., Хозбей М. К. Деякі проблеми комплектування Збройних сил України здоровим поповненням / В. Ф. Торбін, М. К. Хозбей // Військова медицина України (2. 2009, Том 9). – С 111-115
67. Узнадзе Д. Н. Психологические исследования / Д. Н. Узнадзе. – М., 1966.
68. Управление человеческими ресурсами: Учебник / Под ред. Б.М. Генкина, И. А. Никитиной. – М.: Норма: НИЦ ИНФРА-М, 2013.
69. Федоренко В. В. Взаємодія армії та політики в умовах трансформації українського суспільства / В. В. Федоренко // S.P.A.C.E. Society, Politics, Administration in Central Europe : електронний науково-практичний журнал / редкол.: Д. В. Яковлев, К. М. Вітман, Д. Ю. Дворніченко [та ін.] ; НУ «ОЮА». – Одеса, 2017. – Вип. 2. – С. 59-62.
70. Федоренко С. А., Коваленко А. С. Особливості соціально-психологічної готовності призовників до військової служби / С. А. Федоренко // Наука і освіта. – 2016. – № 2-3. 174-178.
71. Чорний В. С. Соціальні передумови і методологічні засади концепції реформування Збройних Сил України: дис. ... канд. філос. наук : спец. 09.00.03 / В. С. Чорний – К. : Київський військовий гуманітарний ін-т, 1998. – 185 с.
72. Швець А. П. Мотивація трудової діяльності як елемент відтворювального процесу [Електронний ресурс] / А. П. Швець // Сталий розвиток економіки. –

2015. – Вип. 1 (26). – С. 79–84. – Режим доступу :
https://www.uniepr.km.ua/pdf/_1_2015.pdf.

73. Baker, A. Scale Development for Enlistment Motivation Measures Todd /A. Baker ; 5001 Eisenhower Avenue, Alexandria, Virginia 22333 — 5600 Office, Deputy Chief of Staff for Personnel Department of the Army. — 2009. — July

74. Bernard R. Want You!: the Evolution of the All-Volunteer Force. / R. Bernard – RAND Corporaton. – <http://www.rand.org>.

75. Social Motivation definition / Psychology Glossary [Electronic resource]. - URL : <https://www.alleydog.com/glossary/definition.php?term=Social+Motivation>

76. Robert J. Akerlof A Theory of Social Motivation / Robert J. Akerlof [Electronic resource]. – URL : http://www.academia.edu/181414/A_Theory_of_Social_Motivation

77. Reuven G. The Motivation for Serving in the IDF / Gal Reuven // Mirror of Time / Strategic Assessment. — 1999. — December. — Vol. 2, No. 3.

3. Qiao Taiyang. Military Motivation / Qiao Taiyang // The Chinese Way [Electronic resource]. — URL : <http://blogs.hbr.org/frontlineleadership/2010/11/military-motivation-the-chines.html> <http://blogs.hbr.org/frontline-leader-ship/2010/11/military-motivation-the-chines.html>. — Title from the screen.

